

KÁRPÁTI LAPOK

A Magyarországi Kárpát Egyesület
hivatalos lapja

Szerkesztő: Nagy Péter, peter.nagi@axelero.hu

Internet: <http://www.karpategyesulet.hu>

Postacím: 1244 Budapest, Pf.: 800.

A természet visszavág

A tavasz után vágyakozva, március 4-én látva a sűrű hóesést, a legkevésbé sem gondolkok a közelmúlt híradásaiban oly sokat emlegetett globális felmelegedésre. E fogalomra keresve az interneten, az adott napon 15 800 db magyar nyelvű hivatkozást találtam. Néhány hangzatos szalagcím a témában: Globális felmelegedés – globális dilemma, Klímaváltozás az emberiség legnagyobb kockázata, Európa sivatagosodik, Éghajlatváltozás Magyarországon, Tíz év és átbillenhet a földi klíma, Északi sarkvidék – a katasztrófa megkezdődött, Szennyező szén-dioxid, Üzlet a gázokkal, Kiotó kevés a túléléshez ...

Valójában miről is van szó? Csak egy olyan élőlény van a Földön, amely tudatosan a saját „fészkébe” piszkít. Ez pedig nem más, mint a telhetetlen, pénzsóvár, az un. civilizált ember. A mérhetetlen gazdagság megszerzése érdekében, a gazdasági, pénzügyi, politikai, vallási stb. hatalom birtoklásáért a legfurmányosabb módon és eszközzel munkálkodik. Könnyörtelenül rabolja ki az embertársait, kíméletlenül fosztogatja az életet adó természeti értékeket a legkevésbé törődve pusztításának távlati következményeivel. Pazarlóan él és rendkívüli módon beszennyezi a környezetét, a Földet. Ennek következtében a földi ökoszisztéma érzékeny egyensúlya felborult, ami károsan visszahat a teljes élővilágra, így a kárt okozó emberre is. Észre kell venni, oda kell figyelni és komolyan kell venni ezeket a jelzéseket! Cselekedni kell az élőhely károsítása ellen! Különben az emberiség hamarosan kipusztítja önmagát, mert a természet visszavág.

A környezetkárosítás hatásának csak egyik, de jól és objektíven mérhető része a felmelegedés. Stauróczky Tamás tagtársunk ténymegállapító írást küldött e témában. (2. oldal)

Lefogyott nagygleccser a Kaukázusban, 2004 nyarán (fotó: Stauróczky Tamás)

Olvadások és fagyások

A Kaukázusban tett emlékexpedíciónk némi tudományosnak mondható megállapítással is járt. Vajon igazak-e az egyre sűrűbben hallható, látható „riogatások” földünk

A 3483 méteres Dzsán-Tugan csúcs alatti nyeregben, 2004-ben

nyeregben már hágóvasat használtak elődeink 95-ben, ahol mi a sziklákon kapaszkodtunk az 5-10 méterre lévő gleccsertető felett.

Ebben a témában aztán tovább érdeklődtem. „Tűzközelben” könnyen hozzájutottam a már könyv alakban is megjelent 2003-as Első Önálló Magyar Antarktisz expedíció anyagához. A csodálatos, békés állatvilág szinte játékos tanulmányozása mellett, geológiai, glaciológiai méréseket is végeztek: „A 8 hetes mérési periódus alatt - a már visszafagyó jellegű utolsó két hét kivételével - mintaterületeinken átlagosan 1 m-t süllyedt az örökfagyott talaj szintje, más szóval 1 m vastagságúra növekedett az aktív réteg - majd a tél korai beálltával március közepére teljesen visszafagyott.

felmelegedésével kapcsolatban?! Az 1995-ös Kaukázus útnak a képeivel hasonlítottuk össze az általunk készülteket. Bizony minden milliméter pontosságú és tudományos igényű mérés nélkül is jól látható a hóhatár körüli gleccserek visszahúzódása. A képekből ítélve majd tíz év alatt 20 méterrel lejjebb volt a gleccser szája, ahonnan az olvadékvíz zubogott! Ugyanígy a 3483 méteres Dzsán-Tugan csúcs alatti

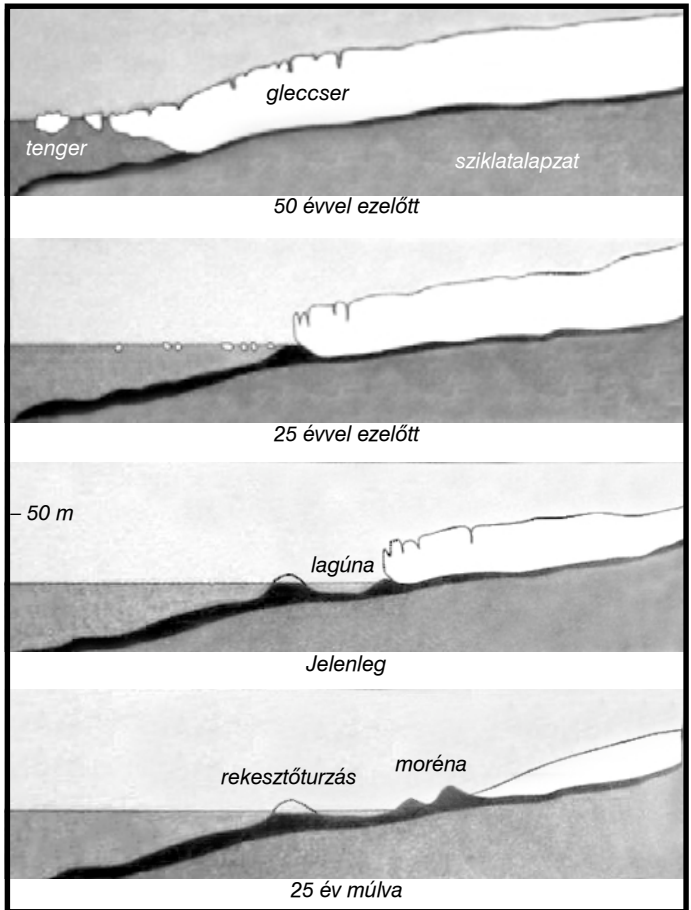
Bal oldali fotón a Kilimandzsáró hava 1960-ban (Széchenyi Zsigmond, *Viszontláttam Afrikát*), a jobb oldalin pedig 40 évvel később

Ez azért is érdekes, mert az 1998-as mérésorozat alkalmával ugyanezt a vastagságot 10 hetes felmelegedési idő alatt érte el a felső talajréteg. A két mérés két szélsőséges nyarú évben történt, 2003-ban rövid, csapadékos, hideg nyárban mértünk, 1998 pedig hosszú - ápriliséig tartó -, száraz, melegebb nyár volt. Mégis a permafroszt szintje idén, a hűvös nyarú 2003-ban fele annyi idő alatt süllyedt ugyanannyit, mint 5 évvel ezelőtt. Ezen adatokból arra következtetünk, hogy egyértelmű fölmelegedés zajlik az antarktisz partvidéken, továbbá a felmelegedés ütemét nem az egyes évszakok időjárása határozza meg.”

A következő ilyen témájú ismeretszerzésben többen társaim lehettetek, ugyanis a Klubban egzotikus, de egyben megdöbbentő élménybeszámolót láttunk, hallottunk. Turistaként szinte a teljeség igényével mutatta be Somkuti Nándor és felesége a Kili-

mandzsárót, azt a hegyet, mely jelképe Afrikának, különlegessége ihletője oly sok embernek. Leghíresebbnek Hemingwayt szokták mondani, aki rövid novellában emlékezik: „Aztán emelkedni kezdett a gép, s mintha kelet felé repültek volna, aztán elsötétedett, viharba kerültek, az eső olyan sűrű volt, mintha vízesésen keresztül repülnének, aztán kifutottak belőle, Compton hátrafordította a fejét, vigyorgott és előremutatott, s ott, előttünk, mindent betöltve, szélesen, mint a világ, hatalmasan, magasan és a napsütésben hihetetlenül fehéren emelkedett a Kilimandzsáró négyzetes csúcsa.” Így látta az író a hegyet 1938-ban és nyilván a neves felfedezőink Teleki Sámuel, Kittenberger Kálmán is. Később Széchenyi Zsigmond az utolsó útján

1960-ban már siratja Afrikát, de ő még szintén nagy, összefüggő hósapkát fényképezhetett. Nándorék megdöbbentő képeket hoztak 2000 szeptemberéből. Már nincs összefüggő hó, csak a legtömörebb, mélyebben fekvő gleccserek fehérlenek.

Jégfogyás a lankás partvidéken

A melegebb keleti oldalon és a szomszédos mellékkúpon az 5149 méteres Mawenzin egyáltalán nincs hó!

A sok olvadás mellett hol jelentkeznek fagyások? Legújabban Szardínia-szigetén, Krétán! Észak-Európában idén először ciklon söpört végig. Hozzá kell szoknunk? Tőlünk függ. Európa évente 100 ezer fővel fogyni. Afrika évente 300 ezer emberrel növekszik, az elmúlt 50 év alatt 100 millióról 600 millióra növekedett az autók száma a világon ... stb.

A hónélküli 5149 méteres Mawenzin

Zárszóként mit is írjak. Tudjuk-e egyénilig még befolyásolni a Föld biológiai életét? Én nem gondolom, mégis, mikor a közeli két térre szelektív szemétyűjtő konténerek kerültek, otthon is elkezd-tük külön gyűjteni a hulladékot. Ahová csak tehetem gyalog megyek. (Na jó, öt sarokra dolgozom.) Egyebet nem tudom mit tudnék tenni ill. nem tenni. Viszont megfogalmazódott bennem, hogy a kö-

vetkező utazásaim búcsúzások lesznek. Búcsúzások a Hótól. Lehetőleg magyar vonatkozású, történelmi helyekre. Mert szeretek emlékezni és bőven van Kire. 1886-ban éppen 120 éve indult útnak Teleki Sámuel Kelet-Afrika ismeretlen világának felkutatására. Tehát 2006. január végéig elég idő van felkészülni a Mount Kenya magyar vonatkozású tanulmányozására és elbúcsúzni a Kilimandzsáró havától. Akit érdekel velem tarthat!

Stauróczky Tamás

Globális felmelegedés

A globális felmelegedés oka a Föld légkörében jelentkező üvegházhatás erősödése, amit az üvegházhatású gázok koncentrációjának növekedése okoz. A globális felmelegedés létezését a kutatók egy része vitatja, többségük azonban ma már elismeri, hogy nem csak átmeneti ingadozásról van szó.

Ha a globális felmelegedés folytatódik, akkor a sarki jég egy része elolvad, ami az óceánok vízszintjének emelkedéséhez vezet. A nagy mennyiségű édesvíz megjelenése az Atlanti óceánban akár a melegvízű Golf áramlás leállítását is előidézhetheti, ez Európában és Észak-Amerikában az éghajlat jelentős lehűlésével járna. A globális felmelegedés okozta klímaváltozás tehát nemcsak felmelegedést, hanem adott esetben lehűlést is jelenthet. (Zöldtech lexikon)

Felhasznált, egyben ajánlott irodalom:

Kubassek János:

Zanzibártól a Stefánia-tóig Teleki Sámuel nyomában. Bp., 1989.

Panoráma kiadó:

Magyar Utazók Lexikona

Fekete István:

Kittenberger Kálmán élete

Kittenberger Kálmán:

A megváltozott Afrika

Széchényi Zsigmond:

Denaturált Afrika

Fiar Sándor, Nagy Balázs:

Olvadó jövő

Globális felmelegedés – globális kérdések

Amint a bevezetőmben már írtam, a felmelegedéssel együtt járó klímaváltozás csak az egyik, kétségkívül jelentős része az emberi ténykedésnek. A környezetkárosítás tipikus esete a vegyi anyagokkal való szennyezés.

A különféle kemikáliák, igen jelentős koncentrációban az emberekben, állatokban egyaránt jelen vannak. Napjainkban használatos vegyszerek mellett szép számmal található olyanok is, melyeket már sok évvel ezelőtt betiltottak. Ilyenek pl. a közismerten rákkeltő DDT származékok. A legtöbb vegyi anyag rezisztens, egyáltalán nem vagy csak nehezen és hosszú idő alatt bomlik le. Egyszóval a káros anyagok beépülnek a szervezetünkbe, sőt az anyából a magzatba is átjutnak.

Azonban a főtémánál, a klímaváltozásnál maradva, laikusként azt tapasztalom, hogy a tudós világ szakemberei igencsak megosztottak jelenünk ill. jövőnk megítélését illetően. Vannak akik csak egyszerűen a földtörténeti éghajlat-változás hullámzásaként fogják fel a dolgot, törvényszerűnek minősítve azt. Mások az ember gazdasági, energiatermelési, közlekedési tevékenységét hibáztatják az erőteljes melegedés miatt. Vészharangot kongatnak, az átlaghőmérséklet két celsius fokos emelkedését követően, tömeges élőlény kipusztulást jósolva. Ezzel pedig az emberiség számára (is) elérkezik a világvége.

Na most érkeztem el a gondolatom lényegéhez. A civilizált világ hajtóereje a pénz. Minden más állítás mellébeszélés. Ebben az elkorszosult profitéhes piacgazdaságban kellő óvatossággal kell kezelni

Mi kering a vérünkben?

Vegyi anyagokkal szennyezett az Európai Unió minisztereinek vére – derül ki a WWF által elvégzett vérelemzés eredményeiből. 13 ország 14 környezetvédelmi és egészségügyi miniszterétől ez év júniusában vett vérmintákból 55 ipari vegyi anyagot mutattak ki.

A vizsgált 103 vegyi anyag 53 százalékát, azaz 55-öt kimutattak a vérmintákból. A vezető politikusok vérében átlagosan 37 vegyi anyag van. A legmagasabb szám 43, de még a legkevésbé szennyezett vérű mintaadóban is 33-at találtak. 25 olyan vegyi anyagot azonosítottak, amelyek kivétel nélkül mindegyikükben benne van: egy tűzgyulladás gátló szert (BDE-153), két növényvédő szert (DDE, HCB) és 22 féle poliklórozott bifenilt. A véradók közt volt Dr. Persányi Miklós, környezetvédelmi és vízügyi miniszter, valamint Dr. Kökény Mihály, volt egészségügyi miniszter. „Számítottam rá, hogy több tucat mesterséges, természetidegen anyag van a véremben, hiszen tudom, hogy mennyire nem természetes a mi életünk. Mégis váratlan volt, hogy az európai átlagot jóval meghaladja a bennem talált ftalsav és DDT-származék mennyisége. Hogy bennem mit okoznak ezek az anyagok - nem tudhatom. Pedig tudni kellene minden mesterséges anyagról, hogy mire számíthatunk, ha a közelünkbe engedjük őket.” - kommentálta az eredményeit Persányi Miklós, környezetvédelmi és vízügyi miniszter. (*National Geographic*)

mindenféle megállapítást, mert a háttérben mindig valamilyen érdekcsoport lapul, akik manipulálják a tudósokat, manipulálják a közvéleményt, manipulálnak mindenkit és mindent, még a természeti jelenségeket is (pl. a katonai célú éghajlat módosító kísérletek).

Természetesen hiba lenne azt mondani, hogy bolond lyukból bolond szél fúj, ne törődjünk ezekkel a problémákkal. Akármelyik csoport állítása legyen is igaz, mindenképpen érdemes magunkba nézni és elgondolkozni saját magunk és az élő ill. élettelen környezetünk viszonyáról. Az egyén a saját házatáján mit tesz, mit tud tenni életterének megóvása érdekében. Szerintem nagyon is sokat. Egy biztos, hogy a fogyasztási javak túlzott habzsolása, az élvezetek hajszolása, a médiák által sugárzott és napról-napra belénk súlykolt pazarló-fogyasztó életmód Isten ellen és a természetes környezetünk elleni vétek. Szeretném Kedves Olvasóimat ráébreszteni arra, hogy az adott életterünkben mi magunk is sokat tehetünk egyéni világunk megóvása, így saját magunk és szeretteink egészsége, mindannyiunk szebb jövője érdekében. Sajnos a világot nem lehet megváltani, megváltoztatni, de szemléletváltással, bizonyos látszat kényelemről lemondva, talán kevésbé rontunk bele az életterünkbe.

Meglehet, ezek egy naív és idealista kis ember gondolatai, amelyek nehezen megvalósíthatók. Miért védjem én a territóriumomat? Kérdezem és szólal meg bennem a kisördög, amikor látom, hogy a **környezetvédelem** korunk legnagyobb-nak tűnő **üzletévé** válik. Hiába minden világvége előrejelzés, a vesztébe rohanó és az egész élővilágot magával ragadó emberiség ahelyett, hogy **felhagyna az eddigi környezetromboló tevékenységével**, kitalálta a levegő megadóztatását, a szén-dioxid-kibocsátás kvótakereskedel-

2005. január 1-jétől az Európai Unióban bevezették a szén-dioxid-kibocsátás kvótakereskedelmét. A Kiotói Jegyzőkönyv kötelezettségvállalásai alapján a tagországokban az egyes vállalatokra szén-dioxid-kibocsátási kvótákat határoztak meg. Ha egy vállalat ennél kevesebbet bocsát ki, akkor a különbséget eladhatja másnak, ha viszont többet, akkor szabad kvótát kell vásárolnia. A rendelkezés hatálya alá tartoznak a 20 megawattnál nagyobb teljesítményű hő- vagy villamosenergia-termelő tüzelőberendezések, az olajfinomítók, a vas kohászat és acélttermelés, a cement-, az üveg- és az építőanyag-gyártás, valamint a papíripar nagyobb gyár-egységei. Magyarországon 264 létesítmény tartozik ide. Ezek a létesítmények a hazai szén-dioxid-kibocsátás 40%-át adják. A 25 uniós tagországban összesen 12 ezer céget érint az új szabályozás.

Magyarországon egyébként jelenleg több mint 30% kvótafelesleggel rendelkezik. Egy tonna szén-dioxid egységára 4-10 euró körüli értéket jelent, így becslések szerint ez a tartalék mintegy 10-17 milliárd forintot ér évente.

(dr. Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszternek a Magyar Tudományos Akadémián 2005. február 3-án megtartott előadásából, Origo)

mét. Mindenesetre nagy ötlet a saját sírját ásó, a vidám halálban reménykedő homo sapiens számára.

A magát környezetvédőnek nevező levegő munkacsoport, azon munkálkodik, hogyan lehetne további pénzeket az au-

tósok zsebéből kicsikarni, hiszen hosszasan elemzi, mekkora veszteségeket okoznak autósaink az államkasszának.

Az Autós fizess! – hogy számolnak a környezetvédők? című tanulmányban – ami megjelent a Figyelő 2003. 09. 15-i számban –, az alábbi kiemelt rész olvasható: „Környezetvédők szerint a magáncélú autózás évente több ezermilliárd forintjába kerül az államnak. A Levegő Munkacsoport tanulmánya a **nagyobb szigorban** keresi a megoldást.” Mivel a cikk engem kellőképpen feldühített, kérem bocsássák meg nekem, ha nem közlök további részeket abból. Ugyanezen lapszámban „Zöld költségvetés: energiaadó és környezetterhelési díj” címmel a környezetterhelési díjak és az energiaadó bevezetésének fontosságát és visszatartó erejét magyarázza a környezetvédelmi miniszter. Manapság már fizetjük ezen adónemet.

Egyszóval a zöldjeink fordítva ülnek a falovon. Nem csoda, ha nincsen elég tömegbázisuk sehol a világban. A **büntetésben**, a **megtorlásban** akarják meglátni **környezetünk megóvását**. Pedig ez **nagy tévedés**. Az emberek nem azért járnak hosszú évek alatt élére állított forintjaikból vásárolt, a környezetre káros anyagokat kibocsátó járművekkel, mert szennyezni akarják az életterüket, hanem mert a gyárak, az olajipar érdekcsoportjai ilyeneket állítanak elő és adnak el. Figyeljünk rá, hogy a gépjárműveket működtető motorbenzin jelentős része jövedéki adó formájában az államkasszát gyarapítja és ott van még a 25 % áfa tartalom is. A telhetetleneknek ez sem elég.

Mit tettek ezidáig a környezetvédőink az egészséges energiaforrások kutatása, alkalmazása, a megoldások széles körű elterjedése érdekében? Eredményről nem tudok, remélem lesz, aki felvilágosít erről.

Kíváncsi vagyok arra is, érdemben foglalkozott-e valaki, vagy valakik a Zörgő József miskolci gépészmérnök, **Térenergia, mint megújuló energiaforrás** című tanulmányában leírt villamosenergia előállítás új eljárásával. A feltaláló így ír erről: „A tanulás során felismertem egy fizikai effektust, melynek segítségével elektromos energiát lehet nyerni, előállítani. Ez az effektus a természetben nem található, ez magától nincs. Ezt létre kell hozni. Bárhol létrehozható, nincs helyhez és időhöz kötve. Létrehozható földön, föld alatt, vízen és levegőben, és a földön kívül is. Akkor és ott, ahol szükség van az elektromos energiára... Én a létrehozható elektromos energiát sztatikus elektromos erőter és elektromágneses erőter energiából nyerem. Az általam megtalált effektus elsősorban sztatikus természetű, de felhasználjuk az elektromágneses erőtereket is. Magát az eljárást **TÉRTECHNOLÓGIÁNAK** nevezem. Azért, mert erőterekkel dolgozik... Azt kell mondanom, hogy az igazi vesztes nem Én vagyok, hanem a hazám, mert hihetetlen gazdasági lehetőségtől esik el. A nép itt van munka nélkül, igazán nagy volumenű, értékesíthető gyártmány nélkül... Az intézmények vezetőit és tudósainkat inkább zavarja majd ez a hír, ők majd inkább agyonhallgatják, minthogy elismerjék. A nyilvánosságra hozással kiszabadul a szellem a palackból, és visszajuttatni már nem lehet. Nemcsak egyes

embereket fog zavarni, hanem egyes iparágakat is, mert csökkeni fog érdekerületük. Ugyanis ha az ember házilag elő tudja állítani az elektromos energiát, és nincs szükség az eddig használt energiahordozókra, energiaforrásokra, akkor az eddig használt energiahordozók elértéktelenednek. Egy családi ház energia ellátásához csak egy hűtőszekrény méretű berendezés kell. Ez a berendezés szállítható, és ott helyezhető üzembe, ahol szükség van rá. A lakossági energia ellátás nincs kötve közterületi elosztó hálózat rendszerhez (gáz, távfűtés, villamos vezeték). Az autó is villamos meghajtásúvá változik, mert az ellátó egység a kocsí része lesz. Hogy a lehetőség hová fog kifejlődni, azt nem lehet tudni. Azt kell hinnem, egy új korszakba, az energia korszakba lépünk.”

(Megjegyzem, hogy az univerzum rezgési energiájából az Amerikai Egyesült Államokban már az 1930-as években Nicola

Tesla és Henry Moray villamos energiát tudtak előállítani. Szerintük ez az energia ott van mindenütt, fel lehet használni és így minden más ismert energiaforrás nélkül, villamos energiához lehet jutni. A

készüléket sok embernek bemutatták működés közben.

Erről hiteles jegyzőkönyvek készültek. A találmány mégis elhalt. Vajon miért?)

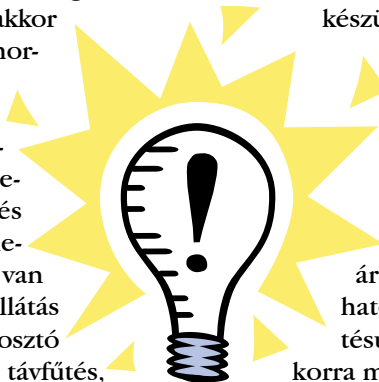
Amennyiben ez a magyar találmány legyártható és működik, megfizethető

áron a fogyasztókhöz juttatható és gazdaságos üzemeltetésű lenne, egyszer és minden-

korra megoldaná a szén-dioxid-kibocsátás problémáját. A jelentős gazdasági hasznot itt másodrendűnek tartom, mert a teremtés, az élet csodájának megmaradása pénzben mérhetetlen: az élővilág megmenekülhetne az üvegházhatás okozta általános felmelegedés Demoklész kardjától!

De kinek áll ez érdekében?

Nagy Péter

A csernobili katasztrófa jövedéke szétterült az Alpok szinte teljes gleccser felületén, melynek következtében, mintegy időzített bombaként várható a gleccservizek és források belátható időn belüli szennyezése.

MKE klub

A klubestek hetente, csütörtök 18.00 órákor kezdődnek. Helyszín a Paulus Könyvesház, Budapest Dohány u. 61. szám alatt. Klubvezető *Mályi József*.

A klubest témájára mindenkitől várjuk a javaslatokat, élménybeszámolóval, fényképes vetítési lehetőséggel.

Vetítések, előadások:

2005. március

- márc. 3. Pireneusok-főgerinc
- márc. 10. Mont Blanc
- márc. 17. Kárpát-Koszorú VII.
- márc. 24. Kárpát-Koszorú VIII.
- márc. 31. Alpok

Egyesületi hírek

Magyarországi Kárpát Egyesület (MKE) *(Király Gabriella ügyv.alelnök)*

• <http://www.karpategyesulet.hu> megújult. Napjaink legolcsóbb és egyben leghatékonyabb tájékoztatási eszköze az internet. E nagyszerű lehetőséget kihasználva változtattunk a korábbi formán és igyekszünk naprakészen bemutatni az egyesületi életünket, a tevékenységünket, a programjainkat, egyszerűen minden olyat, amivel kitárlkozhatunk a nagyvilág elé. Igen, e lehetőség a szervezeti formánkon túlmutat, a világháló földünk bármely internetezője számára – néhány kattintással a kíváncsi szemek számára elérhetővé teszi mindazt, amit a honlapunkon megjelenítünk. Miért jó ez nekünk? Hosszas felsorolás helyett csak néhány gondolat. Megtudható kik és mik vagyunk, megismerhetik céljainkat, törekvéseinket. Tájékozódni lehet az aktuális programjaink után. Fontos szempont, hogy a leendő támogató képes legyen a számára szükséges adatokat, információkat az internet segítségével beszerezni...

A honlapon való megjelenés olyan, mint egy bolti kirakat. A kívülről nézők a szegényes külső és az igénytelen tartalom érdektelen. Azért, hogy izgalmasak és minél többek által látogatottak legyünk, Bakos Csaba webmester figyelemfelkeltő oldalakat készített. A tartalomról viszont az elnökségnek és a tagtársaink érdemi közreműködésével együttesen szükséges gondoskodni. A honlapot magunkról készítjük magunknak, de mások figyelmébe ajánlva. E médiában – egyszerűen mondva, jelen kell lenni.

• Vezetőink elérhetősége

A Magyarországi Kárpát Egyesület levelezési címe: 1244 Budapest, Pf.: 800.

Az elnökség tagjainak elérhetősége név, titulus, e-mail cím és mobilszámmal:

- Jeszenszki Géza elnök: geza@jeszen.hu (30) 388-5210
- Király Gabriella ügyvezető alelnök: gabriella.kiraly@nsh.hu (20) 355-4421
- Mályi József alelnök: malyi@generalkaiser.hu (30) 3944-715
- Mérai Róbert alelnök: merai@drotposta.hu (30) 4452-615
- Lehotzky Gyula titkár: (30) 465-1615
- Köves Gyula KEE elnök: kovesgy01@axelero.hu (20) 326-4943
- Vámos László PKE elnök: vamos.l@fibermail.hu (30) 9712-146
- Komlósi András KEM elnök: komandras@freemail.hu (20) 9429-182
- Keszthelyi Gyula JTE elnök: ntszn@freemail.hu (70) 332-8383

Kárpát Egyesület, Eger (KEE) hírei *(Köves Gyula elnök)*

• **Négy évre** hosszabbodott a kettőről a megújított elnökség ciklusideje. Nem csak ez a legszembetűnőbb változás egyesületünk szervezeti jövőjére nézve, hanem a megnövekedett feladatainkhoz igazodva az elnökségi tagok létszáma két fővel kibővült. A vezérposztokon személyi csere nem történt, az elnökségi és a felügyelőbizottsági tagok soraiban viszont igen. A megújult vezetés tehát: Köves Gyula – elnök, Lukács László – alelnök, Gyetvai Enikő – titkár, a tagok pedig Bakos Csaba, Bónusz György, Bóta Attila, Hábel Gyula, Nagy Péter. Az egyesület jogszerű működését és a gazdálkodását felügyelik: Dr. Kovács Péter – elnök, segítői Montvai László és Vitai Attila. A tagság megköszönte a korábbi vezetés sikeres és eredményes munkáját, ugyanakkor teljes odaadással támogatja a megválasztottakat.

Túraterv

Március

5. Budai-hegység

Margitbúd – Szemlő-b. – Szemlő-hegyi-bg. (barlang látogatás) – Ferenc-b. – Balogh Ádám-szikla – Bartók Emlékbáz – Páthy-szikla – Árpád-kilátó – Újlaki-b. – Virágos-ny. – Menedékbáz u. 22.

(A BMK Közgyűlése 14:00 órától!)

Táv: 13 km, szint: 550 m. Költség: belépők

Találkozó: 9.00 óra, Bp., Margit híd, 17-es vill. vá.

Túravezető: PKE, Farkas Márton, 20/211-5107

5. Tappancs-túra – „Lápvilág”

Almár – Baktai tavak – Agyagos-tető – Eger

Táv: 10 km, szint: 200 m, mi.: 3 óra

Találkozó.: 8.30, Volán pu.

T.vezető: KEE, Pappné Kormos Zsuzsa, 70/339-2325

6. Bükk-hegység

Tamás-kút – Imó-forrás – Vöröskő-forrás – Stimekbáz – Felsőtárkány

Információ: KEM, Tóth Tamás, 46/349-258

6. Budai-hegység

Biatorbágy, Viadukt – Kö-orr – Dobogó-b. – Nagymező – Sós-kút – Kálvária-b. – Benta-p. – Biai-bor-gásztó – Nyakas-kő – Madár-szirt – Szily-káp. – Lőtér – Biatorbágy, Viadukt.

Táv: 25 km, szint: 700 m. Költség: 512 Ft (100%)

Találkozó: 7:00 óra, Bp., Déli pu., pénztárak

Túravezető: PKE, Kiss Atilla, Farkas Márton

10-15. Gömör – Torna-karszt

1. nap: leutazás Rozsnyóra. **2. nap:** Rozsnyó, Betlér és Krasznaborka megtekintése. **3. nap:** Tornagörgő – Krészadol alja – Meszes-oldal – Barkaifennsík – Oszadnik – Szádelői-fennsík – Szádelő.

4-6. nap: A P Jézusúti Karszt út végigjárása Szádelői és Domicai között, hárskúti és kecsői szállásokkal.

6. nap: Karszt út – Domicai-bg. (barlanglátogatás) – Aggtelek (a Baradla-bg. Denevér-ági túrájának végigjárása) – Baradla-tető – Kecső-ügy. – Jósvafő.

Táv: 30+25+28+16 km

Szint: 1450+800+450+400 m

Találkozó: A Stadion aut.áll.-ról 16.00 órakor Jósvafőre induló autóbuszon. A jegyet Bánrévéig kell venni! Költség: kb. 15000 Ft

Péntek este is lehet a csoport után utazni!

Elemlámpa és hálózásák szükségessé!

Jelentkezés 2005. február 26-ig.

Túravezető: PKE, Farkas Márton, 20/211-5107

12-15. Kárpátalja

Máramarosi havasok

Információ: KEE, Köves Gyula, 20/326-4943

15. Bükk-hegység

Népek tavasza teljesítménytúra

Információ: KEM, Répászky Lipót, 20/206-7219

19. Vértes-hegység

Szárliget – Mária szakadék – Vitány vár – Mocsár-rét – Vértessomló – Majki apátság – Oroszlány

Táv: 22.km, szint: 400 m

Indulás: 06.35 órakor induló személyvonattal a Déli pályaudvarról Tatabányára

Találkozás: 07.30 órakor Szárliget vasútállomáson

Érkezés: 17.13 óra Keleti pu.

Túravezető: MKE, Orbán Imre, 70/942-4410

20. Források

Tamás-kút – Imó-kő-forrás – Toldi-kunyhó – Vöröskő-forrás – Felsőtárkány

Táv: 16 km, szint: 300 m, mi.: 5 óra

Találkozó: 8.15, Volán pu.

Túravezető: KEE, Bónusz György, 20/935-4579

20. Cserhát, Hegyek bércein 7.

Pásztó vá. – Tepke – Garáb – Felsőtold – Hollókö – Gyertyános – Dobogó-tető – Kutasó

Táv: 23 km, szint: 800 m. Költség: 2310 Ft (100%)

Találkozó: 6.55 óra Bp., Keleti pu., pénztárterem

Túravezető: PKE, Vasenszky Szabolcs

25-27. Villányi-hegység

1. nap: leutazás Siklósra (városnézés+szállás).

2. nap: Máriagyúd – Kistótfalu – Csicsó-b. – Gombás-b. – Török-cser – Fekete-b. – Teleky-présház – Szársomlyó – Szoborpark – Villány. **3. nap:** Máriagyúd – Tenkes – Tenkes-erdő – Átai-b. – Csukma – Máriagyúd, délután fürdés Harkányban.

Táv: 25+18 km, szint: 1000+630 m

Találkozó: 7.30 óra, Bp., Déli pu., pénztárterem

Költség: kb. 9000 Ft (utazás+szállás)+belépők (turistautalvány esetén 2450 Ft)

Túravezető: PKE, Farkas Márton, 20/211-5107

27. Bükk-hegység

Répasbuda – Hör-völgy – Hidegpatak – Belvács-völgy – Farkas-kő – Kács

Túravezető: KEM, Bojtos Vera

Április

10. Csillagvirág túra a Cserepeskőre

Bélapátfalva – Apátsági templom – Bélkő tanösvény – Örkő ház – Cserepeskő – Istállóska – Szalajka-völgy – Szilvássvár

Táv: 21 km, szint: 820 m., mi.: 7 óra

Találkozó: 7.20 Volán pu.

Túrávezető: KEE, Benkő Zsolt, 30/501-4826

10. Bükk-hegység, kerékpártúra

Miskolc – Bükkszentkereszt – Hór-völgy – Mezőkővesd

Túrávezető: KEM, Répászky Ernő, 30/392-6152

23-24. „Borsod szép útjain”

2 napos túra a Bükk északi részén

Túrávezető: KEE, Bóta Attila, 20/965-1432

23-24. Bakony-hegység

Eplény – Malom-völgy – Móróc-tető – Öreg-Futóné – Márkus szekrénye – Bátorok vár – Várberék – Királyszállás – Burok-völgy – Bükks-árok – Tüzköves-árok – Csikling vár – Alba Regia barlang – Hét-ház puszta – Királyszállás – Csörget-völgy – Várpalota

Táv: 27 és 23 km, szint: 550 és 300 m

Indulás: 2005.04.23. 06.00 órakor a Déli pályaudvarról Veszprémig, majd azonnali csatlakozás Győr felé (Eplény)

Találkozás: 2005.04.23. 08.55 órakor Eplény vasútállomáson

Szállás: sátorban vadkempinges módon

Étkezés: önellátó

Érkezés: 2005.04.24. 16.53 órakor a Déli pályaudvarra

Jelentkezés: 2005. április 15-ig

Túrávezető: Orbán Imre, 70/942-4410

24. Bükk-hegység

Miskolc – Ómassa – Jávorkút – Kurta-bérc – Lusta-völgy – Lillafüred

Túrávezető: KEM, Czibula Károly.

Május

1. Mátra-hegység

Recsk – Domoszlói-kapu – Várbükk – Parád

Túrávezető: KEM, dr. Meszléri Éva, 46/323-010

7. Tappancs-túra – „Szép kilátás”

Eger – Tiba-kút – Nagy-Eged – Várállomás

Táv: 9 km, szint: 300 m, mi.: 4 óra

Találkozó: 9.00 Várállomás

T. vezető: KEE, Pappné Kormos Zsuzsa, 70/339-2325

13-16. Csíksomlyói búcsú – Erdély

A búcsújárás mellett városnézés (Nagyvárad, Kolozsvár), kirándulás (sóvidék), történelmi emlékhelyek felkeresése (a segesvári csatátér emlékparkja) teszi színesebbé programunkat.

Utazás: légkondicionált autóbusszal

Szállás: Zetelakán, székely családoknál

Költségek: 30.000 Ft

Jelentkezés: KEE, Köves Eszter, 20/397-3377

15-16. Cserehát-hegység, autó + kerékpártúra

Komjátí – Tornaszentandrás – Tornabarakony – Rakaca – Krasznokvajda – Szanticska (sátorozás) – Felsővadász – Edelény

Túrávezető: KEM, Radnai János, 46/317-014

20-22. Cserehát-hegység

Bódvaszilas – Bódvarákó – Mile begy – Martonyi kolostorrom – Tornabarakony – Rakacaszend – Kecskepad – Irota – Felsővadász – Nyésta – Abaújszolnok – Baktakék – Fancsal – Abaújdevecser – Encs

Táv: 20, 22 és 15 km, szint: 650 m

Találkozás: 2005.05.20. 07.55 órakor, Keleti pu.

Indulás: 2005.05.20. 08.15 órakor Miskolcra

Szállás: sátorban vadkempinges módon

Étkezés: önellátás

Érkezés: 2005.05.22. 15.37 óra, Keleti pu.

Jelentkezés: 2005. április 15-ig

Túrávezető: MKE, Orbán Imre, 70/942-4410

22. „JAN BECHER”

Répásbuda – Katalin-völgy – Pazsag – Oldal-völgy – Felsőtárkány

Táv: 18 km, szint: 300 m, mi.: 6 óra

Találkozó: 8.15 Volán pu.

Túrávezető: KEE, Bónusz György, 20/935-4579

22. Bükk-hegység

Miskolc – Ómassa – Bánkút – Tar-kő – Őserdő – Három-kút – Bánkút – Ómassa

Túrávezető: KEM, Tóth Tamás, 46/349-258

Hollókötől a Kárpát-Koszorú utótalálkozáig

Őszi túra a Cserhátban 2004. november 18-21.

Kellemesen ringatott a vonat, a jó hangulatot, az otthonról hozott sütemény és néhány sör segítette. Pásztón egy órát kellett várnunk a buszindulásig, úgy, hogy először megcsodáltuk a korláthoz támasztott összetakolt helyi biciklikülönlegességeket, majd a kocsmá érdekes arcait. A szinte üres buszon végig próbáltuk az üléseket, hogy hol ráz szét minket a legkevésbé a kanyargós, döcögős úton. Rendesen elfáradtunk, mire Hollókőre értünk. Pihenésként betértünk egy hangulatos vendéglőbe, Palócgulyás és sztrapacska nyújtotta a gasztronómiai élményt. A Világörökség részét képező tájházak, kézműves cégek között indult a túra.

Megmáztuk a várhegyet, majd a jelzést követve mentünk tovább. Kék túra pecsét helyett lefotóztuk a váromot. Egy szeles völgyön átsétálva, kezdtünk felfelé kapaszkodni a tarka színekben pompázó őszi erdőben. A Dobogó-tető oldalában gyalogolva egy őzcsapatot, később muflonokat láttunk. A Malom-völgy patakjánál véletlenül riasztottunk meg, egy másik csapat őzet. A magasabb részeken jól járható, száraz ösvényeken haladtunk, de a völgyben lefelé egyre nagyobb lett a dagonya. Már sötétben értünk Nógrádsipekre, betértünk a kocsmába, beszerezni a kék túrás igazoló pecsétet. Kifelé a faluból folytatódott a sártaposás, a sötétben lámpákkal figyeltük felváltva a turistajeleket és a tócsákat. Valahol sikerült letérnünk a jelzett útról, de már úgy is esedékes volt a táborverés. Nagyon hangulatos erdőben, kanyargós vízmosás mellett sátraztunk, a fák között a szélről védve. Amíg a fiúk a sátrat állították, én tüzet raktam. Megettük a kész kajákat, csak Lacinak volt kedve a sütéshez. Körbeültük a tüzet, és néztük, ahogy a hosszú, vastag krinolinját nyársra húzva sütogeti. A látvány nevetető volt, a fiúk a „nők álmának” becézték a vacsoráját. Éjjel nem volt hideg, a sátor komfort fokozatát növelte, hogy nem horkolt senki. Másnap 10 perc alatt megtaláltuk az eltévedés helyét, egy fán nem szemmagasságban, hanem a fa tövében volt a kék jelzés.

A Szanda várban:
Farkas Zsolt, Kass Andrea, Mocsári „Lápi” László

Hol elálló, hol csepergő esőben gyalogoltunk tovább az erdőben. Délre értünk le Cserhátsurány faluba. Nagy mázlinkra itt kapott el minket egy szélviharral kísért felhőszakadás, amit a kocsmában vészeltünk át. Jól beöltözve, egy órát mentünk nekifezülve a szélnek. Engem rendesen meg-megbillentett a szél, a nagy hátzszak ellenére is, de még a fiúkat is lökögette. Nem volt hideg, egy-egy szélcsendes percben szinte leizzadtunk. Ez a vihar a kisöccse volt annak, ami ugyanekkor a Tátrát megtépázta. Ahogy a szántó után beértünk az erdőbe, csendesedett az idő. Végig a fák között jól haladtunk. Késő délután ritkásabb erdőben vezetett az út, oldalra nézve messze látszott egy hegygerinc. Fölötte a lemenő nap vöröses fénycsíkja, mint egy görögtűz, úgy világított. Megint ránk sötétedett, mire beértünk Szandaváraljára. Pihenő, pecsételés, és Lápi Laci gondolata: „szanda gyanúm, hogy rövidesen letáborozunk”. Viharos szélfúvásban kerestük meg a vár alatt az esőkunyhót, a tervezett táborhelyünket. Sehol nem találtunk szélcsendes és vízszintes részt, így az esőházon belül állítottuk fel a sátrat. Hiába volt kb. 70 cm magasságig kőoldala a háznak, a hiányos falécek, cserepek miatt még így is cibálta a sátrat a szél. A sátoron belül melegítettük meg a vacsoránkat is. A hálózások jól teljesítettek. Reggel csípős hidegre ébredtünk, és Laci sziporkáira. A sátorban körbejárt egy üveg, és az aranyköpés: „két pálinka között van a leghidegebb”. Farkas Zsolti volt a legfrissebb, felöltözött, kimászott a sátorból, és percekig ugrált odakint, közben folyamatosan kiabált, hogy mennyire fázik. Erre Laci megszólalt, hogy „farkasordító hideg van”. Sátorbontás és pakolás közben haraptunk egy-egy falat sajtot, kenyeret, majd bemelegítésként oldalról támadva bevettük a várat. Én, mint előőr s másztam fel úttalan utakon a hegy oldalában, András és Laci kénytelen volt utánam jönni, hogy vigyázzanak rám, míg Zsolt megkereste a jelzett úton a bejáratot. Fenn ragyogó napsütés, és panoráma fogadott bennünket. A vár oldalában tanösvény vezetett egy bazalt lefolyáshoz, hasonló, csak kisebb, mint a Somoskő váránál levő. Lefelé egy kacskaringós, csalitos, keskeny ösvényen mentünk tovább, ahol a falu közelében csatlakozott hozzánk az unokatestvérem, Tomi, így már öten gyalogoltunk be Becskére. Kezdődő havazásban folytattuk utunkat a kék jelzésen. A falu után a hótól fehér szántón át „rövidítettünk” egy nagy kanyart, talán mégsem lett hosszabb az út. Az erdő szélére érve tartottunk egy pihenőt. Madárlátta sütivel, gyertyával köszöntöttük a szülinapos Tomit, és pezsgőztünk az erdő közepén. Széles erdei ösvényen gyűrtük le a kilométereket Kétdonyig. Szállás, melegvíz, vacsora, és a kárpátos csapat fogadott minket. Az esti vetítésen végignéztük a nyári Kárpát-koszorú túra képeit, de az éjjeli bulit meghagytuk a kevésbé fáradtaknak.

Jó volt a találkozás, és a túra is.

Komlósi András, KEM

A Börzsöny fehériben

Az Ünnepek is növesztették a téli, szabad táj, a csikorgó hó, a forraltboros baráti beszélgetések utáni vágyakozást, így nem kellett egy picit sem nógatnom magam, hogy a téli Börzsönyt megcsodáljam, és a hétvégét Elnökünk hívására én is Nagyhideghegyen töltsöm. Színes szavak kellenének, hogy elmeséljem a piszkos Pesttől odavezető utat. Szavakért nem megyek a szomszédba, csak a könyvespolcig, és Nektek máris megidézem Antalfy Gyula sorait:

„Lent a Dunánál még ólmos eső vert, itt fenn a Nagymarost övező hegyek pere-mén, ahol a gyümölcsösök, a szőlők és szelídgesztenyések tölgyesbe mennek át, már havazik. Apró, sűrű pihék zápora hull az erdőre. (...) Némelyik cserje zúzmarás súbába burkolt pásztornak tűnik, akit kint felejtettek pásztoraival a zimankóban. Körülötte a nyakig behavazott borókabokrok serege mintha a megfagyott pásztor eltemetett nyája volna. A fenyők ágai lágy ívben hajlanak meg a hócsomók terhe alatt, a méltóságos bükkök hónaljában vastag vattapólya, a tisztességben megöszült tölgyek hosszú fehér szakállt növesztettek. Csodálatos ünnepi látványt nyújt az erdő. (...)

Térdig hóporosan jutunk föl a Törökmező fennsíkjára. A nagy, füves tisztás a Börzsöny déli előhegyeinek karéjában, akár egy fehéren füstölő tó. Minden szélroham nyomán magasra csapnak szétporló hullámai. A szélverte hómező felületét rovátkoló finom redők épp olyanok, mint a balatoni hullámok fodros recéi a selymes homokon. A fenyőerdő oldalához bújt menedékház mögül, a Tizennégyvájus-forrás tájékáról most nem hallik nyájas kolompszó, nem fecseg-locsog a Malom patak sem, apró vízeseit megállította a fagy, jégfüggönyökké váltak a görgeteges mederköveken alábukdácsoló kicsinyke sellők.

Kóspallagon túl, a Hálásbérc elnyúlt gerincén nyílegyenes hosszú irtás vezet Nagyinóc felé. Jobbról, balról mind mélyebbre vágódnak a völgyek, s akárha a gleccserek

dermedt folyamai ereszkednének alá, úgy torlódnak össze a bennük lecsúszott hótömegek. (...)

Az egyik legnagyobb gerincúton: a Nagyinóc–Nagyhideghegy–Csóványos zordonan szép vonulatán emelkedünk egyre feljebb. Jobbról vad mélységben folyik a Nagyvasfazék-patak, fölötte hatalmasan domborodik a Magas Tax. Bozontos havas üstökén a ritkás erdő úgy válik ki a ködös ég hátteréből, mintha tussal rajzolták volna füstszürke papírra. Elhaladunk a Nagyinóc sziklafala alatt, s ekkor a távolban feltűnik a Hideghegy méltóságteli tömege. (...)

A hófúvás ködszerűen porzó közegéből szellemalakként bukkannak elő a sízők, ahogy a gerincről lefelé eveznek a völgyekbe. A tetőn pedig úgy áll elénk a szürkés-kék lávaköböl rakott falaival a nagyhideghegyi turistaház, mintha egy alpesi képeslap elevenedett volna meg. Falait kristályosan kiverte a dér, parányi jégtüskékkel van tele minden kőkockája, ablakait elfátyolozta a fagy, lapos tetejéről tömött fűrtökben lóg le a megcsúszott hótakaró. A kép teljesen magashegyi. Kemény kárpáti telek fogadják ilyen varázslatos látvánnyal a vándort.

A menedékház ebédlőjében zsivalygó élet. Az asztalok között turisták és sízők, férfiak és nők nagy vidámságban. A hátizsákok kibontva, citromos tea illata kering a levegőben, megelevenednek a nap eseményei, félelmetes lesiklásokra, mulatságos bukásokra, izgalmas összefutásokra emlékeznek a vacsorázó csoportok. Teltház

van Nagyhideghegyen. A hetvenöt hálóhely mind foglalt, az ebédlő asztalaiból is ágy lesz ezen az éjszakán, de még a padló minden talpalatnyi helyére is gumimatrac kerül. S már térne is nyugovóra a ház, amikor beállít négy hóember. Dél óta, jönnek a Kisinócról, a hét kilométer nyolc órájukba került. Néhol hasig a hóban vánszorogtak előre, el-elmerülve a buckák és garmadák füstölő hullámai között.

Az alagsorban két pótágy micsoda boldogság most. Lent a pince előterében, ahol egy kormos arcú derék ember táplálja a központi fűtés kazánjait. Árad be a jó meleg levegő lüktető árama a hálóterembe, rázhatja kint jeges öklét a fagy. Mert rázza kemény pattogásokkal, dörrenésekkel. A szél vad ostorcsapásokként vágja az ablakhoz a jeget, zeng az egész ház, szinte remegnek várszerű vastag falai. Hunyt szemmel hallgatjuk a félelmetes muzsikát, a harsogó rézfúvósokat, mögöttük az erdők mély morajlásával, de még a ház lapos betontetője is meg-megszólal üstdobszerűen, hogy teljes legyen a téli nagyzenekar.

A le-felhullámzó sícsapás árbócszerű fenyők és nagy, sima bükkök alatt kanyarog. Összeborult vén fák fehér alagútjában púderpuha porhón siklik a léc. A Nagyhideghegy 865 méter magas tetőjéről minden égtáj felé vezetnek le síutak, állandó lejtéssel tíz-tizenkét kilométeres távolságok lefutásának az örömét szerzik meg. (...)

Aki azonban nem lefelé fut, hanem felfelé tör a legmagasabb tetőre, az bizony jó darabon a hátán viheti a sílécét. A hegység közepén tornyosul fel a 939 méter magas Csóványos. Úgy emelkedik a táj fölé, mint messzetekintő uralkodó oromzat. Itt volt a legtömegesebb a lávakitődulás, itt keletkeztek a legnagyobb hasadékvulkánok. A Csóványos tömbjéből ágaznak szét minden irányban a hosszú, sziklás gerincek és a középük vésődött mély völgyek. Ez a szép sugaras tagoltság adja meg a Központi-Bör-

zsöny különleges jellegét és nagyszerű hatását: szinte egy pontról futnak szét a bérce-sorok, mint egy polip karjai. Ez a körzet a Börzsöny leghatalmasabb vulkánjának kalderája, az úgynevezett perőcsényi katlan, a kráter helyén a tűzhányó heves kirobbanása után keletkezett behorpadás.

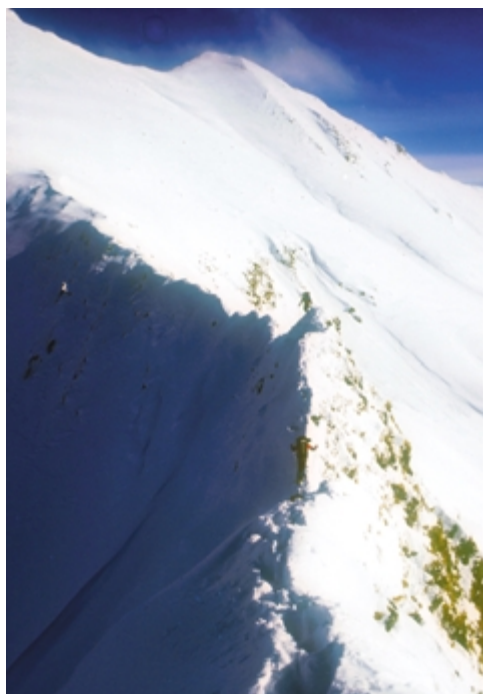
Száraz, porhavas úton lesiklunk a Csóványosról a királyházi kis menedékházhoz, majd a Hegyháton és a Nagy-völgyön át Drégelyig elvezet a keskenyen kidolgozott sícsapás. S a csendes erdei utakon síelők falkái futnak alá széleseben a síkra, Nagyoroszi, Drégelypalánk felé. Nyomukban felhőként száll fel, s úszik tova a magasra vert porhó.”

Hát így írt Boldog Barangolások kötetében (Magvető, 1987). Azóta is a hegység még mindig úgy és ott van, talán csak mi hiányzunk róla... Ti mikor indultok?

Szabó Zoltán

Illusztráció: Köves Gyula, KEE

A kárpátok főgerincén *Fotó: Mályi József*

